

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Anatolie Țurcan,

Judecători – Elena Cobzac, Victor Boico, Nicolae Craiu, Victor Burduh,

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpata Solonari Nelea și de către avocatul acesteia Gheorghită Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală privind-o pe

Solonari Nelea xxxxxx, născută la xxxxxx originară și domiciliată în s. xxxxxx, r-nul xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.03.2015 – 05.01.2017;

Instanța de apel: 22.02.2017 – 27.04.2017;

Instanța de recurs ordinar: 27.06.2017– 29.11.2017;

Instanța de apel: 05.01.2018 – 19.04.2018;

Instanța de recurs ordinar: 05.07.2018 – 13.11.2018;

Instanța de apel: 14.12.2018 – 09.04.2019;

Instanța de recurs ordinar: 12.07.2019 - 19.05.2020.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 05 ianuarie 2017, Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal și în baza art.2 alin.(3) din Legea, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210, a fost absolvită de pedeapsa principală cu privarea ei de dreptul de a desfășura activitate contabilă pe un

termen de 4 ani.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că Solonari Nelea, în perioada anilor 2008-2009, activând în funcția de contabil la Asociația obștească „Plai Basarabean”, cu sediul în s. xxxxx, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă de 34 000 lei, cauzându-i asociației obștești „Plai Basarabean” o daună materială în proporție considerabile.

Tot ea, Solonari Nelea, prin rechizitoriu a fost învinuită de faptul că în perioada de la 01 februarie 2011, până la 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al Asociației de Economii și Împrumut „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale asociației, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a trecut în beneficiul său, din casieria organizației obștești respective, prin diferite metode, bani în sumă de 379 577 lei, cauzând asociației o daună materială în proporție deosebit de mari în suma indicată.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Solonari Nelea să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal și a-i numi pedeapsa de 10 ani, în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita o funcție contabilă pe un termen de 3 ani, totodată a solicitat încasarea de la inculpată a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 22 000 lei, invocând că vina inculpatei este dovedită pe deplin prin declarațiile martorilor și prin raportul de expertiză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017, apelul procurorului a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal, la 8 ani de închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru femei. Totodată, a fost dispusă încasarea din contul inculpatei în beneficiul AEÎ „Hîrtopul Mare” cu titlu de prejudiciu material suma de 305 529 lei.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, examinând totalitatea probelor acumulate pe cauza penală, apreciindu-le prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a conchis că acțiunile inculpatei Solonari Nelea întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, or, pe parcursul cercetării judecătorești au fost prezentate probe suficiente care confirmă cu certitudine însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a menționat că recalificarea acțiunilor inculpatei de către prima instanță în baza art.191 alin.(2) Cod penal este una incorectă, or, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, inculpata a

recunoscut săvârșirea infracțiunii imputate ei.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că de către prima instanță nu a fost luat în considerație raportul de expertiză contabilă, prin care s-a stabilit cu certitudine neajunsuri de mijloace bănești în suma totală de 213 889,29 lei la data de 12.03.2012 în casieria întreprinderii, stabilită în rezultatul inventarierii mijloacelor bănești, iar expertul a confirmat existența obligației fiscale (datoriei) a inculpatei față de întreprindere în sumă de 66 440 lei la data de 29.02.2012, care prin dispoziția de plată nr.8 a fost înregistrată tranzacția de eliberare a acestei sume din casieria întreprinderii. La fel, a fost confirmată existența obligațiunii financiare a lui N. Solonari față de AEÎ „Hîrtopul Mare” în sumă de 27 200 lei, mijloace care au fost alocate întru susținerea sectorului agrar încasată de aceasta personal prin includerea în documentele contabile a unor informații incorecte. În total, prejudiciul cauzat AEÎ „Hîrtopul Mare” conform raportului de expertiză contabilă constituie suma de 307 529, 29 lei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

51. Procuror care, indicând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de respingerea solicitării privind încasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel, deoarece nu s-a luat în considerare faptul că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 22 000 lei la realizarea expertizei contabile, sumă ce urma a fi încasată de la inculpată în beneficiul statului, conform prevederilor art.art.227-229 Cod de procedură penală;

5.2 Avocatul Popescu Ion în numele inculpatei care, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței fără modificări.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, recursurile ordinare declarate de procuror și avocatul Popescu Ion, în numele inculpatei au fost admise, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1 Instanța de recurs ordinar a constatat, că instanța de apel pripit a respins solicitarea procurorului referitor la încasarea de la inculpată a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei în sumă de 22 000 lei, motivând soluția în baza unei legi abrogate, fără a ține cont de prevederile art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, deoarece expertiza contabilă în cauză a fost dispusă prin încheierea instanței la solicitarea lui Solonari Nelea și apărătorului ei Onea Vasile.

La fel, instanța de recurs ordinar a reținut că, instanța de apel just a ajuns la concluzia ca fiind dovedită săvârșirea de către inculpată a infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, însă incorect a constatat fapta ca în actul de învinuire, or, în cadrul dezbaterilor judiciare partea acuzării a modificat valoarea prejudiciului cauzat la suma de 305 529 lei, ca de facto instanța să rețină că prejudiciul cauzat de

inculpată constituie suma de 30 7529,29 lei, astfel că instanța nu a stabilit, care este totuși suma prejudiciului total cauzat de Solonari Nelea prin acțiunile sale și nu a delimitat prejudiciul cauzat de inculpată AEÎ „Hîrtopul Mare”, de cel cauzat Asociației Obștești „Plai Basarabean”, omisiune ce contravine cerințelor prevăzute de art.394, 419 Cod de procedură penală, precum și art. 6 CEDO.

Instanța de apel a casat integral sentința primei instanțe și în fapta constatată a reținut cauzarea prejudiciului de către inculpata Solonari Nelea în mărime de 34 000 lei Asociației Obștești „Plai Basarabean” și de 305 529 lei de la AEÎ „Hîrtopul Mare”, dar în partea descriptivă a deciziei nu a separat care probe dovedesc vinovăția inculpatei pe fiecare episod în parte și nici nu a argumentat soluția sa în partea episodului delapidării averii în mărime de 34 000 lei de la Asociația Obștească „Plai Basarabean”, ce este contrar rigorilor prevăzute de art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, în care se stipulează că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției date.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a reținut că, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, deoarece și-a bazat soluția pe declarațiile martorilor date în prima instanță, care a dispus achitarea inculpatei pe învinuirea adusă în baza art.191 alin.(5) Cod penal, pe când acești martori urmau a fi audiați repetat în cadrul ședinței de judecată. Instanța de apel nu era în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și a inculpatei, în temeiul cărora aceasta a fost achitată, fără a se respecta dreptul la un proces echitabil.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2018, apelul declarat de procuror a fost admis, casată sentința integral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea da la Solonari Nelea în beneficiul AEÎ „Hîrtopul Mare” a prejudiciului material în sumă de 307 489, 29 lei.

7.1 Instanța de apel a constatat, că Solonari Nelea, în perioada anilor 2008-2009 activând în funcția de contabil la AO „Plai Basarabean”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă totală de 345 000 lei, în rezultatul căruia a cauzat Asociației Obștești „Plai Basarabean”, o daună materială în proporții considerabile în suma indicată.

Tot inculpata, Solonari Nelea, în perioada 01 februarie 2011 - 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al AEÎ „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de

serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă totală de 379 577 lei, în rezultatul căruia a cauzat AEÎ „Hîrtopul Mare”, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, vinovăția inculpatei a fost demonstrată indubitabil fiind constatată cu certitudine existența faptei infracționale și comiterea acesteia anume în circumstanțele descrise. A stabilit că inculpatei. Solonari Nelea i-au fost încredințate în administrare în calitate de contabil-șef al AO „Plai Basarabean” în perioada anilor 2008-2009 și în perioada 01.02.2011 - 19.03.2012, la AEÎ „Hîrtopul Mare” mijloacele bănești ale acestor entități economice, în atribuțiile ultimei intra nemijlocit gestionarea fluxului mijloacelor financiare, precum și primirea-predarea acestor mijloace bănești, strict întru exercitarea activității acestor persoane juridice. Contrar însă atribuțiilor funcționale, inculpata a purces la întocmirea unor contracte fictive, dar și falsificate în unele din ele, conform cărora diferitor persoane li s-au acordat în calitate de împrumuturi, diferite sume bănești, circumstanțe care inițial au fost recunoscute de către inculpată.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarative și făcute în scop de inducere în eroare a instanței, relatările inculpatei făcute în ședința instanței de apel, prin care ultima a negat comiterea infracțiunii, or, declarațiile ei la etapa judecării apelului sunt contrazise de declarațiile depuse la etapa urmăririi penale, cât și în ședința primei instanțe. Însuși declarațiile inculpatei date în ședința instanței de apel au trezit dubii, deoarece pe de o parte dânsa pledează nevinovată, iar pe de altă parte nu a contestat sentința de încadrare a acțiunilor sale în baza art.192 alin.(2) lit. c) Cod penal.

Mai mult, inculpata a descris metoda în care a acordat diverse sume bănești în împrumut, indirect recunoscând metoda de delapidare a banilor încredințați în administrare, prin întocmirea și semnarea cererilor și a contractelor de împrumut în numele diferitor persoane, însă martorii au declarat că în realitate nu au primit careva sume bănești, unii au declarat că nu știau despre încheierea unor astfel de contracte.

La fel, instanța de apel a reținut că conform actului de control cu privire la respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, din datele de evidență contabilă și valorilor restabilite a AEÎ „Hîrtopul Mare” de către grupul de lucru s-a constatat că deficitul în casieria asociației, conform actului de inventariere a numerarului, a constituit suma de 213 889, 29 lei.

Totodată, instanța de apel a notat, că potrivit procesului-verbal de examinare a documentelor din 09.02.2015, pe dispozițiile de încasarea lipsesc semnăturile beneficiarilor împrumuturilor, iar la rubrica contabil-șef și casier figurează aceiași semnătură. Referitor la alegațiile inculpatei și ale apărătorului acesteia, instanța de apel a concluzionat că aceste poartă un caracter declarativ care nu au vreun suport probatoriu sau factologic, or, din totalitatea probatoriului administrat pe parcursul examinării cauzei, s-a stabilit cu certitudine că fapta inculpatei întrunește toate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal.

Mai mult, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, inculpata a recunoscut integral vinovăția și a pledat pentru judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, ulterior însă schimbându-și declarațiile și pledând nevinovată, circumstanță pe care instanța de apel a apreciat-o ca o intenție a inculpatei de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă cu vinovăție.

Cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei a fost declarată neîntemeiată, iar cheltuielile date au fost trecute în contul statului, procurorul nu a formulat și nu a înaintat o acțiune civilă în cadrul procesului penal, conform prevederilor art.art.221 alin.(4), 227 Cod de procedură penală.

8. Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar avocatul Popescu Ion în numele inculpatei, care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2018, recursul ordinar declarat de avocatul Popescu Ion în numele inculpatei a fost admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată

9.1 În motivarea soluției sale, instanța de recurs ordinar a menționat, că instanța de apel fără a reține cele menționate de instanța de recurs ordinar, repetat a comis aceeași eroare de drept care a constituit temei de casare a deciziei Curții de Apel din 27.04.2017.

Astfel, deși în partea dispozitivă a deciziei a condamnat-o pe Solonari Nelea în baza art.191 alin.(5) Cod penal, în partea descriptivă a constatat fapta de care inculpata a fost învinuită, fără a ține cont că procurorul în prima instanță, reieșind din concluziile raportului de expertiză contabilă nr.1097 din 12.10.2016, a modificat valoarea sumei indicate în învinuire ca sustrasă din casieria AEI „Hîrtopul Mare” la 307 529,29 lei (f.d.2-8, 21-22 v.4), instanța constatând că inculpata, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras bani în sumă de 379 577 lei (f.d.77 v.5).

La fel, instanța nu a delimitat prejudiciul cauzat AEI „Hîrtopul Mare”, de cel cauzat Asociației Obștești „Plai Basarabean”, fără a indica care este totuși valoarea totală a prejudiciului cauzat prin acțiunile inculpatei.

De asemenea, instanța de recurs a conchis că soluția instanței de apel este nemotivată și în latura civilă, prin care s-a dispus încasarea prejudiciului material în folosul părții vătămate AEI „Hîrtopul Mare” în sumă totală de 307 489,29 lei, pe când, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, reprezentantul părții vătămate E. Cazacu, a menționat că din suma prejudiciului cauzat, inculpata Solonari Nelea benevol a restituit suma de 2 000 lei, astfel că prejudiciul la momentul examinării cauzei constituie 305 529,29 lei, prejudiciu ce a fost solicitat spre încasare și de către procuror (f.d.17-18, 22 v.4, 28, 55, 62, 80 v.5).

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinăul din 09 aprilie

2019, apelul declarat de procuror a fost admis, casată sentința integral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea din contul lui Solonari Nelea în beneficiul AEÎ „Hîrtopul Mare” a prejudiciului material în sumă de 305 529529 (trei sute cinci mii cinci sute douăzeci și nouă) lei și 29 bani.

S-a dispus încasarea de la Solonari Nelea în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 22 000 (douăzeci și două mii) le

10.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că soluția primei instanțe nu este clar formulată și anume pentru care episod din învinuire inculpata Solonari Nelea este recunoscută vinovată și din care considerente daunele cauzate în urma acțiunilor ilegale constituie proporție considerabile, circumstanțe ce au servit la încadrarea acțiunilor ultimei în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, or, Solonari Nelea fiind învinuită pe două capete de acuzare, pentru delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție deosebit de mari, din motivarea sentinței atacate rezultă că a fost recunoscută vinovată pe unul din ele, iar asupra altuia instanța de fond a omis să-și expună opinia și să pronunțe soluția sa.

În contextul dat, instanța de apel a constatat, că Solonari Nelea, în perioada anilor 2008-2009, activând în funcția de contabil la Asociația obștească „Plai Basarabean”, cu sediul în s. Hîrtopuul Mare, r-ul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă de 34 000 lei, în rezultatul la ce a cauzat Asociației obștești „Plai Basarabean”, o daună materială în proporție considerabile.

Tot ea, în perioada de la 01 februarie 2011 până la 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al asociației de Economii și împrumut „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale asociației, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a trecut în beneficiul ei, din casieria organizației obștești respective, prin diferite metode, bani în sumă de 305 529 lei, în rezultatul căruia a cauzat asociației de Economii și împrumut „Hîrtopul Mare”, o daună materială în proporție deosebit de mari, în suma indicată.

Instanța de apel a indicat, că deși inculpata nu și-a recunoscut vinovăția, vina acesteia este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală și apreciate prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală și care succesiv coroborează între ele și demonstrează vina inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Prin urmare, în rezultatul analizei probelor indicate, din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatei Solonari Nelea, corespund încadrării juridice a prevederilor art.191 alin.(5) Cod penal după indicii calificativi - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție deosebit de mari.

Instanța de apel a apreciat ca, fiind eronată concluzia primei instanțe, precum că inculpata a comis delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, *cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, încadrându-i acțiunile în prevederilor art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, or, cumulul de probe cercetate mai sus și anume declarațiile martorilor în coroborare cu documentele și procesele verbale ale acțiunilor procesuale, răstoarnă prezumția de nevinovăție a inculpatei Solonari Nelea asupra comiterii delapidării averii străine *cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*.

În acest context, instanța de apel a reținut ca fiind convingătoare probele administrate de către organul de urmărire penală și cercetate și analizate în cadrul instanței de apel, or, toate probele cercetate indică cu certitudine că inculpatei Solonari Nelea i s-a încredințat în administrare, în perioada anilor 2008-2009 și în perioada 01 februarie 2011-19 martie 2012, în calitate de contabil-șef al AO "Plai Basarabean și în calitate de contabil-șef al AEI "Hîrtopul Mare", mijloacele bănești ale acestor entități economice, iar aceasta, prin întocmirea unor contracte fictive, dar și prin falsificarea în unele din ele, a însușit mijloacele bănești în sumă de 305 529 lei.

Totodată, instanța de apel a reținut, ca instanța de fond eronat a stabilit, că în perioada de săvârșire a infracțiunii, suma prejudiciului cauzat de către inculpata Solonari Nelea constituia daune considerabile, fapt din care greșit a calificat acțiunile inculpatei Solonari Nelea în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție considerabile.

În opinia instanței de apel, mijloacele bănești delapidate de către inculpata Solonari Nelea de la AEI "Hîrtopul Mare", constituie suma de 305 529 lei, ceea ce reprezintă daune în proporții deosebit de mari.

Or, reieșind din prevederile art.126 alin.(1) Cod penal (în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii), se consideră proporție deosebit de mari, proporție mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

Potrivit art.64 alin.(2) Cod penal, amenda se stabilește în unități convenționale. Unitatea convențională de amendă este egală cu 20 de lei.

Astfel, sub aspectul stabilirii prejudiciului cauzat, instanța de apel a notat că

suma de 305 529 lei ceea ce constituie prejudiciul cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatei, depășește 5 000 unități convenționale de amendă la momentul săvârșirii infracțiunii.

În concluzie, instanța de apel a constatat vinovăția inculpatei Solonari Nelea și a calificat acțiunile acesteia în baza art.191 alin.(5) din Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție deosebit de mari.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, ținând cont de prevederile art.art.7, 61, 75-78 Cod penal, care stipulează expres că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, instanța de apel a conchis că inculpata Solonari Nelea urmează a fi condamnată pe art.191 alin.(5) din Cod penal, cu aplicarea pedepsei cu închisoare, în limitele sancțiunii prevăzute de norma penală dată.

Cu referire la acțiunea civilă a părții vătămate AEÎ "Hîrtopul Mare", privind restituirea sume de 305 529,29 lei, instanța de apel a considerat că aceasta urmează a fi admisă. Or, potrivit cererii înaintate de reprezentantul legal al AEÎ "Hîrtopul Mare", Cazacu Eugenia (f.d.17-18, vol. IV), prin acțiunile ilegale ale inculpatei, AEÎ "Hîrtopul Mare" i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 379 577 lei, sumă care ulterior s-a solicitat a fi înlocuită cu o alta și anume cu 307 489,29 lei din care inculpata a restituit 2000 lei. Iar, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016, s-a constatat deficit în casieria AEÎ "Hîrtopul Mare", în sumă de 307 529,29 lei. Astfel luând în considerare achitarea de către inculpată a sumei de 2000 lei, instanța de apel a conchis că de la inculpata Solonari Nelea urmează a fi încasată în beneficiul lui AEÎ "Hîrtopul Mare", suma prejudiciului material în mărime de 305 529,29 (trei sute cinci mii cinci sute douăzeci și nouă, 29) lei.

Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpata Solonari Nelea a cheltuielilor judiciare în sumă de 22 000 lei pentru efectuarea expertizei judiciare, instanța de apel a menționat că urmează a fi admisă, or, efectuarea expertizei date a fost dispusă în vederea stabilirii modalităților de sustragere a sumelor bănești și dacă suma dată reprezintă rezultatul acțiunilor de sustragere a banilor, a erorilor contabile sau a acțiunilor contabile admisibile și legale a inculpatei Solonari Nelea, iar cheltuielile suportate în cadrul cercetării judecătoreștii, reprezintă cheltuieli judiciare achitate din bugetul statului și care urmează a fi recuperate din contul persoanei vinovate, mai mult aceste cheltuieli nu cad sub incidența prevederilor alin.(2) art.229 Cod de procedură penală.

11. Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar:

11.1 Inculpata Solonari Nelea, care invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei atacate,

dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că la rejudecarea cauzei penale, instanța de apel nu a dorit să rețină argumentele și probele părții apărării și în motivarea soluției sale, în partea descriptivă a deciziei nu a indicat motivele pentru care instanța a respins probele aduse în sprijinul apărării;

- în apărarea sa inculpata Solonari Nelea, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, la 21.02.2018 a depus referință împotriva cererii de apel depusă de procuror. Iar la data de 28.02.2018 a depus și declarațiile scrise, pentru a fi convinsă, că instanța de apel le va cerceta, le va aprecia și va face concluzii legale. Prin argumentele descrise în textului referinței împotriva cererii de apel depusă de procuror, cât și a declarațiilor anexate prin intermediul cancelarie, inculpata Solonari Nelea cu lux de amănunte descrie circumstanțele asupra învinuirii aduse, aduce argumente de ce nu recunoaște vina în cele incriminate.

- instanța de fond corect a constatat că actul de învinuire a inculpatei în fapta de delapidare a averii AEÎ „Hîrtopul Mare” în proporții deosebit de mari, conține date contradictorii, la baza probatoriului nu au fost puse probe pertinente și concludente, astfel încât în cadrul cercetării judecătorești nu a fost demonstrat faptul din care acțiuni a inculpatei se compune fapta delapidării, în așa fel ca să fie posibil determinarea valorii prejudiciului cauzat prin infracțiune, fapt ce ar determina încadrarea corectă a acțiunilor inculpatei, iar aceste circumstanțe impun achitarea inculpatei pe acest capăt de învinuire, pe motivul că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii;

- instanța de fond corect a stabilit că vinovăția inculpatei Solonari Nelea în comiterea infracțiunii de delapidare a sumei de 34000 lei ce aparține Asociației obștești ”Plai Basarabean” și-a găsit confirmare în ședința de judecată, și acțiunile ei urmând a fi încadrate în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi ai delapidării averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, or, suma delapidată de către inculpată constituia întregul fond financiar al Asociației obștești ”Plai Basarabean”;

- instanța de apel a dat o apreciere declarativă elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, ce nu conține probe ce ar confirma prezența laturii obiective și laturii subiective a componentei de infracțiune imputate prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal.

Latura subiectivă a componentei de delapidare este caracterizată prin intenție directă, motiv și scop de profit, ceea ce nu există în cazul de față în privința acțiunilor inculpatei Solonari Nelea, care a menționat că nu a urmărit scopul de însușire a acestei sume de bani și a explicat că neajunsul de mijloace bănești în sumă de - 213 889,29 lei, prin întocmirea dispoziției de plată nr.8 din 12.03.2012, și suma de 66 440 lei, prin întocmirea dispoziției de plată nr.8, la data de 29.02.2012, sunt trecute sub formă de datorie a inculpatei față de AEÎ ”Hîrtopul Mare”.

În acțiunile inculpatei Solonari Nelea lipsește semnul calificativ - cu folosirea situației de serviciu, deoarece situația ei de serviciu nu are nici o atribuție din motiv, că ea nu a urmărit scopul de însușire a sumei de bani și corespunzător nu s-a folosit de situația de serviciu.

Instanța de apel a făcut o trecere în revistă a aceluiași mijloace de probă invocate de partea acuzării în rechizitoriu, menționând că prin aceste probe se confirmă vinovăția inculpatei, și nu a adus argumente relevante și întemeiate, din care considerente instanța a găsit de cuviință să respingă argumentele și motivele invocate de partea apărării în susținerea poziției privind faptul că în acțiunile inculpatei se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel greșit a interpretat raportul de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016 și nu a dat nici o importanță faptului că suma de 213 889,29 lei și suma de 66 440 lei sunt o datorie confirmată prin raportul de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016, această concluzie fiind coroborată cu prevederile legale stipulate în art.126 Cod penal.

Nu a fost combătută versiunea inculpatei Solonari Nelea cu privire la faptul că a fost influențată de a da declarații, pe care nu le susține, deoarece, în unele momente nu a putut să se exprime corect. În alte momente nu a fost înțeleasă de către persoanele ce au făcut investigații pe cauza dată. Pentru a-i fi înțeleasă poziția asupra învinuirilor aduse inculpata a și solicitat prin intermediul cancelariei ca declarațiile ei să fie anexate la materialele dosarului și să fie apreciate obiectiv. Instanța de apel, nici într-un fel nu s-a expus asupra acestor înscrisuri foarte importante în apărarea inculpatei, doar a descris declarațiile inculpatei date anterior, cu descrierea răspunsurilor făcute în instanța de apel.

Instanța era obligată să se expună și asupra înscrisurilor prezentate de inculpată în apărarea sa, descrise în referința împotriva cererii de apel, cât și a declarațiilor scrise de dânsa personal și anexate la materialele dosarului.

11.2 Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar și avocatul Gheorghiu Oleg în numele inculpatei, care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de el în apel;

- în acțiunile inculpatei Solonari Nelea lipsește semnul calificativ „cu folosirea situației de serviciu”, deoarece ea nu a urmărit scopul de însușire a sumelor de bani și corespunzător nu s-a folosit de situația de serviciu;

- înscrisurile cercetate în ședința de judecată, nu denotă acțiunile ilegale ale inculpatei;

- acuzatorul nu a demonstrat legătura de cauzalitate dintre fapta inculpatei și acțiunile acesteia, care constituie valoarea sumei delapidate;

- instanța de apel nu a apreciat probele la justa valoare, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, luând la bază doar declarațiile reprezentantului părții a râmăte AEÎ „Hîrtopul Mare”, E. Cazacu;

- instanța nu a examinat cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanță, nu a audiat toți martorii ce au fost audiați în instanța de fond așa cum prevede art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală;

- în cauză lipsesc probe ce ar confirma prezența laturii obiective și laturii efective a infracțiunii imputate inculpatei, care a menționat că nu a urmărit scopul de însușire a mijloacelor bănești, iar neajunsul în sumă de 213 889, 29 lei și suma de 66 440 lei, sunt trecute sub formă de datorie a ei față de asociație;

- instanța de apel la pronunțarea deciziei în baza art.191 alin.(5) Cod penal, greșit a interpretat raportul de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016, nu a dat nici o importanță faptului că suma de 213 889,29 lei și suma de 66440 lei sunt o datorie confirmată prin raportul de expertiză judiciară nr.1097 și această concluzie este coroborată cu prevederile legale stipulate în art.126 Cod penal;

- prima instanță corect a constatat că actul de învinuire a inculpatei în fapta de delapidare a averii AEÎ „Hîrtopul Mare” în proporții deosebit de mari, conține date contradictorii, la baza probatoriului nu au fost puse probe pertinente și concludente, astfel încât în cadrul cercetării judecătorești nu a fost demonstrat faptul din care acțiuni a inculpatei se compune fapta delapidării, ca să fie posibil determinarea valorii prejudiciului cauzat prin infracțiune, fapt ce ar determina încadrarea corectă a acțiunilor inculpatei, iar aceste circumstanțe impun achitarea inculpatei pe acest capăt de învinuire, pe motivul că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii;

- declarațiile reprezentantului părții vătămate E. Cazacu și ale martorului D. Roșca, urmau a fi apreciate critic, fiind contradictorii și bazate pe presupuneri;

- instanța de apel nu a respectat prevederile art.415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, deoarece și-a bazat soluția pe declarațiile martorilor A. Lisnic, A. Bobeico, V. Știrbu, A. Solonari, V. Serbinov, I. Malai, I. Roșea, T. Castraveț ce au fost făcute în instanța de fond și nu au fost confirmate în instanța de apel;

- instanța de apel a admis erori de procedură și în special, și-a bazat concluziile pe presupuneri, interpretând dubiile în defavoarea inculpatei;

- în acțiunile inculpatei pe episodul de însușire a mijloacelor bănești de la AEÎ „Hîrtopul Mare” lipsește latura subiectivă a infracțiunii, care se caracterizează prin intenție directă, deoarece ultima nu a urmărit scopul de însușire, de rând ce potrivit dispozițiilor de plata nr.8 din 12.03.2012 și 29.02.2012, le-a trecut sub formă de datorie a ei față de AEÎ „Hîrtopul Mare”.

11.3 În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursurilor declarate de către inculpată și avocat în numele acesteia prin care solicită ca acesta să fie declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

14. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora

judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor expuse de legislator în art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelurilor de către instanța ierarhic inferioară.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurenții invocă ca temeiuri de recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și că faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În pofida acestor prescripții legale, instanța de apel a comis erorile menționate mai jos, în următoarea ordine.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că în conformitate cu prevederile art.436 Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărârii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului ordinar.

Așadar, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2018, cauza penală în privința lui Solonari Nelea a fost trimisă la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată, pentru a repara erorile judiciare depistate de instanța de recurs, fiind semnalizat faptul că instanța de apel repetat a comis aceiași eroare de drept care a constituit temei de casare a deciziei Curții de Apel din 27.04.2017.

Astfel, instanța de recurs ordinar a dispus rejudecarea cauzei pe motiv că instanța de apel în parte dispozitivă a deciziei a condamnat-o pe Solonari Nelea în baza art.191 alin.(5) Cod penal, însă în partea descriptivă a constatat fapta de care inculpata a fost învinuită prin rechizitoriu, fără a ține cont că procurorul în prima instanță, reieșind din concluziile raportului de expertiză contabilă nr.1097 din 12.10.2016, a modificat valoarea sumei indicate în învinuire ca sustrasă din casieria AEI „Hârtopul Mare” la 307529,29 lei (f.d.2-8, 21-22 vol.4), instanța constatând că inculpata, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras bani în sumă de 379577 lei. Instanța nu a delimitat prejudiciul cauzat AEI „Hârtopul Mare”, de cel cauzat Asociației obștești „Plai Basarabean” și nu a indicat care este valoarea totală a prejudiciului cauzat prin acțiunile inculpatei.

Se reține că rejudecând cauza, instanța de apel deși a constatat fapta potrivit noilor modificări operate de către acuzare a valorii prejudiciului și a indicat în parte descriptivă a deciziei valoarea prejudiciului cauzat de Solonari Nelea AEI „Hârtopul Mare” în sumă totală de 305529,29 lei, la fel în partea dispozitivă a admis acțiunea

civilă și a dispus încasarea în beneficiul AEÎ „Hîrtopul Mare”, prejudiciul material în sumă de 305 529,29 lei, însă nu a indicat cu suficientă claritate temeiurile pe care se bazează soluția adoptată în acest sens.

La fel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel și-a întemeiat soluția de condamnare a inculpatei în baza art.191 alin.(5) Cod penal pe declarațiile martorilor Cociorva Aurelia, Roșca Dumitru, Bobeica Anatol, Malai Ion, Știrbu Viorica, Solonari Anatolie, Serbinov Vitalie, Lisnic Diana și Castraveț Tamara care au fost audiați în prima instanță, fără a fi audiați în ședința de judecată a instanței de apel, conform prevederilor art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală.

Prin urmare, ca și la examinările anterioare, instanța de apel a casat integral sentința primei instanțe și deși a enumerat probele pe fiecare episod separat, aparent luând în considerație indicațiile instanței de recurs, nu au apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, deși instanța de apel face referire la prevederile art.101 Cod de procedură penală, considerând că probele acumulate la dosar dovedesc vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii încriminate, totuși instanța de apel nu a desfășurat în cuprinsul deciziei adoptate care sunt acele probe care i-au format convingerea pentru pronunțarea unei asemenea soluții, dacă fapta a fost săvârșită de inculpată și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La caz, Colegiul penal lărgit menționează că, conform jurisprudenței CtEDO, instanțele de judecată sânt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa acestora atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil. CtEDO a reiterat în acest sens că „(...) în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil.” (cauza Hiro Balani c. Spaniei, Ruis Toriho c. Spaniei, Popov nr. 2 c. Moldovei, Albina c. României etc).

Mai mult, în contextul dat, Colegiul penal lărgit mai specifică faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de apărare, formulând răspunsuri neargumentate și concluzii evazive în acest sens, și anume nu a dat răspunsuri care să corespundă exigențelor impuse de art.6 CEDO care să garanteze participanților la proces dreptul la un proces echitabil.

Conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor

drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanță de judecată. Cu alte cuvinte, art.6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr.47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit constată că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel, nu s-a conformat cu exactitate situației stabilite de către instanța de recurs și nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale.

Astfel, instanța de apel din nou s-a limitat la fraze generale pentru respingerea argumentelor cererii de apel, fără a fi dată o analiză amplă tuturor probelor administrate în cauza dată, fără a aprecia fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu—din punct de vedere al coroborării lor, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare.

Prin urmare, reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel a neglijat indicațiile specificate de către instanța de recurs, nu a motivat convingător temeiurile pe care se întemeiază soluția adoptată, repetând practic erorile efectuate de către instanța de apel la judecarea cauzei anterior în ordine de apel, schimbând soluția cu o motivare ce contravine probelor.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate și în prezenta decizie, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în baza probelor cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, cu respectarea cerințelor art.414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpata Solonari Nelea și de către avocatul acesteia Gheorghită Oleg, casează total casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală privind-o pe *Solonari Nelea* xxxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Solonari Nelea xxxxx urmează a fi eliberată din penitenciar, dacă în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest pe altă cauză sau aceasta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 23 iulie 2020.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico

Nicolae Craiu

Victor Burduh